

-*TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) SOCIAL SCIENCES (HISTORY)
EXAMINATION: MAY – 2025
FIRST SEMESTER

Subject: Study of Ideas and Institutions in Ancient India (HISMJC-101)

Date: 20/05/2025

Total marks: 100

Time: 2.00 pm to 5.00 pm

Instructions: 1) Attempt all Questions. 2) Figures to the right indicate full marks.
3) Answer should be precise and to the point.

Q. 1) Answer any FOUR of the following questions in 500 words. (60)

- 1) Describe with examples the Contribution of Literary sources for writing the history of Ancient India.
- 2) Critically evaluate kautilya's Arthashastra as a source for understanding nature of state mechanism in Ancient India.
- 3) Explain the Buddhism and its principles.
- 4) Account for the rise of Urban Centre in Imperial Age and explain the salient features of currency and exchange.
- 5) Take a review of the religious ideas of Indian Society from Early Vedic to Later Vedic stage.
- 6) Elaborate the nature of Socio-economic ideas and institutions in south India as reflected in the sangam Literature.

Q. 2) Answer any FOUR of the following questions in 300 words. (40)

- 1) Explain the Archaeological Sources of Ancient India.
- 2) Discuss the Administrative System of Satavahana dynasty.
- 3) Explain the States and position of Women in Ancient India.
- 4) Explain the Philosophy and principles of Jainism.
- 5) Discuss the Art and Architecture of Ancient India.
- 6) Explain the Varnashrama Dharma in Ancient India.

मराठी रूपांतर

सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे. २) उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
३) उत्तर तंतोतंत आणि मुद्देसुद असावे.

प्र. १) खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे ५०० शब्दात लिहा. (६०)

- १) प्राचीन भारताचा इतिहासलेखनासाठी वाङ्मयीन साधनांचे योगदान सोदाहरण स्पष्ट करा.
- २) प्राचीन भारतातील राज्यव्यवस्थेचे स्वरूप समजून घेण्यासाठी कौटिल्याचा अर्थशास्त्राचा ऐतिहासिक साधन म्हणून कितपत उपयोग होतो, याचे टीकात्मक परीक्षण करा.
- ३) बौद्धधर्म स्पष्ट करून बौद्धधर्माचे तत्त्वे लिहा.
- ४) प्रारंभिक साम्राज्यांच्या काळामध्ये नगरांच्या उदय का झाला हे स्पष्ट करून चलनव्यवस्था आणि विनियमयाची वैशिष्ट्ये सांगा.
- ५) भारतीय समाजातील प्रारंभिक वैदिक कालखंडापासून उत्तर वैदिक कालखंडापर्यंतच्या धर्म संकल्पनांचा आढावा घ्या.
- ६) संगम साहित्यामध्ये प्रतिबिंबित झालेल्या दक्षिण भारतातील सामाजिक आणि आर्थिक संस्था व संकल्पनांचे स्वरूप विशद करा.

प्र. २) खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे ३०० शब्दात लिहा. (४०)

- १) प्राचीन भारताची इतिहासाची पुरातत्वीय साधने स्पष्ट करा.
- २) सातवाहन साम्राज्याचे प्रशासकीय पद्धती स्पष्ट करा.
- ३) प्राचीन भारतातील स्त्रियांचे स्थान स्पष्ट करा.
- ४) जैनधर्माचे तत्त्वज्ञान आणि तत्त्वे लिहा.
- ५) प्राचीन भारतातील कला आणि स्थापत्य स्पष्ट करा.
- ६) प्राचीन भारतातील वर्णाश्रम पद्धती स्पष्ट करा.